

Cirkulärnr: 1999:63
Diariernr: 1999/1114
Handläggare: Anders Nilsson
Sektion/Enhet: Sektionen för ekonomistyrning
Datum: 1999-04-29
Mottagare: Ekonomi/Finans
Rubrik: Kommunernas resultat- och balansräkning 1998

Sektionen för ekonomistyrning
Anders Nilsson

1999-04-29

Ekonomi/Finans

Kommunernas resultat- och balansräkning 1998

Statistiska centralbyrån (SCB) har samlat in kommunernas preliminära resultat- och balansräkningar via det så kallade Räkenskapssammandraget. Arbetet sker i samråd med Svenska Kommunförbundet och materialet används bland annat som underlag för den årliga skriften *Vad kostar verksamheten i Din kommun* som beräknas vara klar i slutet av augusti.

Uppgiftsinsamlingen är uppdelad i två steg och det är från den första etappen som de finansiella nyckeltalen nu redovisas. Uppgifter om finansiella nyckeltal på kommunnivå kan enbart hämtas från internet via adresserna

<http://www.scb.se/press/press99/p087.htm>.

<http://www.svekom.se/ekonomi/index.htm>.

Definitioner finansiella nyckeltal

Redovisningen är fortfarande preliminär eftersom den politiska behandlingen i kommunerna inte alltid är klar. De förändringar som kommer att ske torde dock bli av mindre omfattning. De resultat som redovisas av SCB kan i vissa fall avvika från kommuners egna bokslut. Skillnaden beror främst på att SCB och kommunen valt att periodisera vissa poster på olika sätt.

I SCBs redovisning ingår i skatteintäkterna den kollektiva slutavräkningen av kommunalskattemedel för 1997 och i de generella statsbidragen ingår det garanterade återbetalningsskyddet. Kommunernas kostnader för den sk. Törlingdomen hänförs till 1998 medan det skattetillägg som erhålls hänförs till 1999. I bokslutet för 1998 är pensionskostnaderna redovisade enligt den blandade modellen.

För kommunerna Gotland, Malmö och Göteborg som bedriver landstingsverksamhet har uppskattningar gjorts för att kunna redovisa resultat och balansräkningar för den kommunala delen på kommun- och kommungruppsnivå.

Resultat på totalnivå

Den mest intressanta resultatnivån är Resultat före extraordinära poster. Det är också den nivå som definitionsmässigt ligger närmast den nivå där det framtida balanskravet kan avläsas. Detta resultat slutar med ett underskott på 3,0 miljarder kronor. Jämfört med 1997 är det en resultatförbättring med 1,9 miljarder. När de extraordinära posterna läggs till förbättras årets resultatet med 2,6 miljarder kronor och hamnar på minus 0,4 miljarder.

För att kostnaderna och intäkterna ska bedömas vara i balans för kommunsektorn som heltet bör resultatet före extraordinära poster ligga på ett överskott på mellan 3 – 5 miljarder kronor.

Kommunernas resultaträkning, miljarder kronor, löpande priser

År	1997	1998	Förändring
Verksamhetens intäkter	74,8	77,1	2,3
Verksamhetens kostnader ¹⁾	-303,8	-317,2	-13,4
Avskrivningar	-10,7	-11,2	-0,4
Verksamhetens nettokostnader	-239,7	-251,3	-11,6
Skatteintäkter	197,2	202,0	4,8
Generella statsbidrag och utjämning	37,4	46,3	8,9
Finansiella intäkter	8,4	9,6	1,2
Finansiella kostnader ²⁾	-8,2	-9,6	-1,4
Resultat före extraordinära poster	-4,9	-3,0	1,9
Extraordinära intäkter	9,3	4,2	-5,1
Extraordinära kostnader	-1,5	-1,6	-0,1
Årets resultat	2,9	-0,4	-3,3

1) Här ingår förändring av pensionsskuld

2) För 1998 ingår ränta på pensionsskulden enl. blandade modellen

Verksamheternas nettokostnader uppgår till 251 miljarder kronor vilket är en ökning med 4,8% jämfört med 1997. I verksamhetens kostnader 1998 ingår pensionsförpliktelser redovisade enligt blandade modellen vilket ger något lägre kostnader jämfört med de beräkningar som tillämpades 1997.

Ökningen av nettokostnaderna på 11,6 miljarder kan jämföras med en intäktsökning på 13,7 miljarder för kommunalskatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning. Resultatförbättringen före extraordinära poster förklaras således med den relativt sett stora ökningen av statsbidrag.

De extraordinära intäkterna minskade med 5,1 miljarder mellan 1997 och 1998 vilket gör att årets resultat blir sämre än förra årets och hamnar på minus 0,4 miljarder.

Balanser och obalanser

SCB och Kommunförbundet gör inga fördjupade analyser av enskilda kommuners bokslut. Varje kommun gör sin analys i sin årsredovisning. Vi kan dock konstatera att skillnaderna mellan olika kommuner är stora. 177 av 288 kommuner har ett negativt resultat före extraordinära poster. Av de 177 kommunerna är det 134 st som har haft ett negativt resultat under de tre senaste åren. Det sammanlagda underskottet 1998 för de 177 kommunerna uppgår till ca 4,9 miljarder kr.

55 kommuner har ett minusresultat som uppgår till mer än 1000 kr per invånare i kommunen. Av dessa är det drygt 40 st som har en skattesats som ligger över riksgenomsnittet (31,48).

I Kommunförbundets rapport *Kommunernas ekonomiska läge, mars 1999* redovisas att 69 kommuner gör bedömningen att de inte kommer att nå en resultatnivå år 2000 som krävs enligt det lagstadgade balanskrav som då införs. Ytterligare 40 kommuner signalerar en stor osäkerhet i sin bedömning.

Effekterna av regeringens förslag till en uppdateringen av utjämningsystemet innebär förbättringar för en del av de kommuner som har ett svårt utgångsläge, men å andra sidan drabbas ungefär lika många kommuner av motsvarande försämringar.

Ökning av kommunernas tillgångar

Kommunernas tillgångar har ökat med drygt 11 miljarder kronor eller 3% jämfört med 1997. Ökningen ligger på omsättningstillgångarna som ökat med 14 miljarder medan anläggningstillgångarna har minskat med 3 miljarder.

På skuldsidan har de kortfristiga skulderna ökat med drygt 10 miljarder medan de långfristiga skulderna exkl pensionsskuld minskade med 5,5 miljarder.

Kommungruppsindelning

Nedan redovisas resultat- och balansräkning i kronor per invånare för riket samt med uppdelning på kommungrupper. För resultatet före extraordinära poster har alla kommungrupper ett svagt negativt resultat. Det visar att någon generell slutsats att någon särskild grupp av kommuner har speciellt bra eller dåliga förutsättningar för att klara ekonomin i framtiden inte kan göras via denna indelning.

Resultaträkning 1998, kr per invånare										
Län Kommun	Verksam hetens intäkter	Verksam hetens kostnader	Avskriv ningar	Verksam hetens nettokostna der	Skatte- intäkter	Generel- la stats- bidrag och ut- jämning	Finans- netto inkl.ränta på pen- sions- skulden	Resultat före ex- traord. poster	Extra- ordinär poster	Årets resul- tat
Kommungrupp										
Storstäder	8 838	-35 581	-785	-27 527	21 451	5 489	-77	-665	359	-306
Förortskommuner	6 550	-30 117	-1 104	-24 671	22 898	1 699	-45	-119	316	197
Större städer	8 377	-33 926	-1 279	-26 828	22 180	4 409	172	-68	-167	-234
Medelstora städer	8 681	-34 885	-1 474	-27 677	21 765	5 603	77	-233	386	153
Industrikommuner	8 076	-34 014	-1 440	-27 378	21 413	5 890	-124	-200	207	7
Landsbyggdskom.	7 632	-33 243	-1 334	-26 945	18 383	8 643	-265	-184	-142	-326
Glesbyggdskom.	10 316	-43 185	-2 031	-34 900	20 934	13 650	-302	-619	19	-600
Övriga, större	9 029	-35 368	-1 464	-27 803	21 125	6 441	-104	-341	1 244	903
Övriga, mindre	8 042	-35 093	-1 387	-28 439	20 719	7 227	-215	-708	-22	-730
Riket	8 291	-34 211	-1 219	-27 138	21 832	4 935	25	-346	301	-45

Balansräkning 1998, kr per invånare									
Län Kommun	Materi- ella an- läggn.- tillgång ar	Finansi- ella an- läggn.- tillgång ar	Omsätt- nings tillgång- ar	Eget kapital	Avsätt- ning för pensio- ner	Andra avsätt- ningar	Långfris- tiga skul- der	Kortfris- tiga skul- der	Pensionsför- pliktelser som inte upptagits i balansräkningen
Kommungrupp									
Storstäder	35 129	5 365	11 262	25 057	759	1 047	11 204	13 689	15 085
Förortskommuner	18 646	3 514	3 951	15 606	765	316	5 247	4 178	11 227
Större städer	24 232	16 588	5 567	24 464	737	332	13 978	6 877	12 957
Medelstora städer	24 175	5 237	5 478	21 518	865	586	6 984	4 938	13 513
Industrikommuner	24 224	4 350	6 339	18 709	856	221	10 050	5 078	12 404
Landsbyggdskom.	24 414	1 708	3 583	17 094	645	338	7 178	4 450	11 385
Glesbyggdskom.	33 388	5 028	7 786	26 353	1 055	204	11 873	6 717	15 316
Övriga, större	24 151	5 420	5 295	20 415	727	480	8 071	5 175	13 016
Övriga, mindre	25 084	2 572	4 493	18 344	819	216	7 858	4 912	12 130
Riket	26 775	8 050	6 919	23 045	796	411	10 132	7 358	12 992

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Anders Nilsson tfn 08-772 4235 och Lennart Hansson tfn 08-772 4570.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Sektionen för ekonomistyrning

Lennart Hansson

